

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง หลักธรรมทาง
พระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนวัดนวลนรดิศ
ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน

Development of Learning Achievement in Buddhism Subject on Buddhism
Principles of the Lower Secondary School Students Class 2/5 at
Wat Nuannaradit School with Research - Based Learning

ทงศักดิ์ มิตตา¹ และ กุลทราภรณ์ สุพงษ์²

Thanongsak Mitta¹ and Kulthrabhorn Suphong²

Received: November 19, 2018; Revised: December 20, 2018; Accepted: December 26, 2018

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนวัดนวลนรดิศ ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนวัดนวลนรดิศที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) แผนจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.37 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.98 สูงกว่าคะแนนก่อนเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.13 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.99

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา, การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน

¹นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา E-mail: s57131108046@ssru.ac.th

²อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา E-mail: kulthrabhorn.su@ssru.ac.th

¹Social Studies, Faculty of Education, Suansunandha Rajabhat University, E-mail: s57131108046@ssru.ac.th

²Lecturer of Faculty of Education, Suansunandha Rajabhat University, E-mail: kulthrabhorn.su@ssru.ac.th

ABSTRACT

This research which has the objectives was to compare the learning achievement of students on Buddhism principles of the lower secondary school students class 2/5 at Wat Nuannaradit School both Before and after learning by using research as a base learning. The sample was selected from 8 lower secondary school students class 2/5 at Wat Nuannaradit School who were studying in the first semester of the academic year 2018. The research instruments were 1) the Lesson plan of Buddhism principles by using the research as a base learning and 2) The achievement test about the lesson. On Buddhism principles after learning with the research as a base learning has an average of 18.37 (S.D. = 1.98) was higher than the score before studying which has an average of 8.13 (S.D. = 0.99).

Keywords: learning achievement, Buddhism principles, Research-Based Learning

บทนำ

สังคมไทยมีหลักปฏิบัติและวิถีชีวิตอยู่บนหลักของพระพุทธศาสนา ซึ่งได้ยึดถือและปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน หลักธรรมคำสอนและความเชื่อตลอดจนแนวปฏิบัติตนตามหลักศาสนาได้ซึมซาบอยู่กับวิถีชีวิตของคนไทยทุกคน การจัดการเรียนรู้สาระศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม จึงเป็นเรื่องที่ยากและสลับซับซ้อน โดยเฉพาะเรื่องอริยสัจ 4 เนื่องจากเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์และการนำไปใช้ ดังนั้น ผู้ที่ทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีคุณธรรมและจริยธรรม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ และมาตรา 24 วรรค 1 กำหนดไว้ว่า จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 8)

โรงเรียนวัดนวลนรดิศ เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษจึงทำให้ต้องเปิดรับผู้เรียน ทุกคนที่ผ่านการสอบตามมาตรฐานที่โรงเรียนกำหนดเข้ามาเรียนที่นี่ แต่ด้วยผู้เรียนมีความรู้ความสามารถความถนัดในแต่ละวิชาที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน ทั้งในด้านการเรียน ด้านพฤติกรรม จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสอนและสังเกตการเรียนในชั้นเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 และจากการทำแบบทดสอบ ทำให้พบว่า ผู้เรียนบางส่วนมีปัญหาในการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำรงชีวิต การถ่ายทอดคุณธรรม เป็นเรื่องนามธรรม ยากต่อความเข้าใจสำหรับนักเรียน ไม่สามารถส่งเสริมให้นักเรียนเชื่อมโยงความรู้และสร้างความคิดรวบยอด นักเรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ ไม่สามารถสร้างความตระหนัก ให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ต่อการเรียนได้ อีกทั้งเนื้อหาที่เรียนนั้นเป็นเนื้อหาที่ยากและค่อนข้างมากสำหรับนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายต่อเนื้อหา ที่สำคัญนักเรียนขาดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอริยสัจ 4 และหลักธรรมที่จัดอยู่ในอริยสัจ 4 เมื่อนักเรียนขาดความรู้จึงไม่สามารถที่จะนำความรู้ไปปฏิบัติเพื่อให้หลุดพ้นจากปัญหาหรือความทุกข์ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งปัญหาดังกล่าวถ้าไม่ได้รับการแก้ไข ปรับปรุง หรือพัฒนาให้ดีขึ้น ก็จะส่งผลกระทบต่อตัวของนักเรียนในบทเรียนถัดไปและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ จากสภาพปัญหาที่พบและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและเน้นการคิดอย่างมีขั้นตอน มีหลากหลายวิธีการด้วยกัน ซึ่งผู้วิจัยเลือกการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานมาใช้ในการพัฒนาจัดการเรียนการสอน เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อแก้ไขปัญหามาและปรับปรุงในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้ได้เรียนรู้กระบวนการวิจัยแสวงหาความรู้ใหม่หรือคำตอบที่น่าเชื่อถือ และเน้นกระบวนการฝึกคิด การเชื่อมโยงผ่านกระบวนการและกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย (อลิสรา ราชาวัตร, 2558: 86) ซึ่งเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เทียบเคียงหลักสูตรมาตรฐานสากล ทำให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดวิเคราะห์เป็นขั้นตอน มีนิสัยรักการเรียนรู้และสามารถสร้างองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามลำดับและสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองได้ทันที โดยผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาในเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนวัดนวลนรดิศ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน โดยเลือกประเด็นที่ศึกษาในเรื่อง “หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา” เป็นประเด็นที่ศึกษา เนื่องจากมีความใกล้เคียงกับชีวิตประจำวันของนักเรียน โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ตลอดทั้งประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะเป็นการวางฐานวิธีคิดแบบนักวิจัยต่อไป โดยใช้แนวทาง ดังนี้ คือ ครูใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้โดยครูใช้กระบวนการวิจัยอาจจะเป็นบางขั้นตอนหรือครบทุกขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอน โดยพิจารณาตามความเหมาะสมของสาระการเรียนการสอนและวัยของผู้เรียน และผู้เรียน

ใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานที่เน้นให้ผู้เรียนได้ทำวิจัย ตั้งแต่ออกแบบวิจัย ทดลอง และสรุปผล โดยครูจะเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในปัญหาการวิจัยต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญธัช วิกิตภูมิประเทศ (2557: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ผลของการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานที่มีต่อความรู้เรื่องวัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีความรู้หลังเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และนักศึกษามีความพึงพอใจในภาพรวมที่ระดับค่อนข้างสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีธัญญา ศิริวรศิลป์ (2557: 82) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ และความสามารถด้านกระบวนการวิจัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนวัดนวลนรดิศ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและพัฒนาแก้ไขปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ของผู้เรียนว่าจะบรรลุตามหลักสูตรการศึกษา และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้หรือไม่ ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานนี้เป็นวิธีการที่ท้าทายความคิดและความสามารถของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในด้านกระบวนการวิจัย การอ่าน แปลผล และสรุปความคิดได้เอง นำไปสู่การเกิดความคิดรวบยอดที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจและวิเคราะห์เนื้อหาได้แม่นยำยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนวัดนวลนรดิศ ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนนี้ ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินงานวิจัยตามรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนวัดนวลนรดิศ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 8 คนโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยได้มีขั้นตอนโดยมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

2.1.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน

2.1.2 ศึกษาจุดมุ่งหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มาตรฐาน การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดนวลนรดิศ

2.1.3 ศึกษารายละเอียดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา จากหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 คาบ

2.1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานจำนวน 4 คาบ มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นระบุปัญหาการวิจัย ขั้นที่ 2 ขั้นคิดค้นวิธี ขั้นที่ 3 ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นที่ 4 ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล และขั้นที่ 5 ขั้นสรุปผล

2.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก $\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.36)

2.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานที่ตรวจสอบแล้วมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.1.7 จัดพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานเพื่อนำไปใช้จัดการเรียนรู้ต่อไป

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

2.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.2 ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในสาระศาสนา ศิลธรรมและจริยธรรม

2.2.3 สร้างแบบทดสอบตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งใช้ทดสอบนักเรียนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก

2.2.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้แก่ ครูผู้สอนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีความชำนาญตรวจสอบความเที่ยงตรงและความถูกต้องของเนื้อหา ตลอดจนประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00

2.2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ผ่านการคัดเลือกแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้มาหาค่าความยากง่าย (p) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.45 - 0.72 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.45 - 0.85 นอกจากนี้ของแบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สูตรวิธี คูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson) สูตร KR-20 ซึ่งจากการศึกษาได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ .750

2.2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ผ่านการคัดเลือกแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้มาหาค่าความยากง่าย (p) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.45 - 0.72 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.45 - 0.85 นอกจากนี้ของแบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สูตรวิธี คูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson) สูตร KR-20 ซึ่งจากการศึกษาได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ .750 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนวัดนวลนรดิศ มาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.2.7 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนวัดนวลนรดิศ เพื่อเตรียมทดสอบนักเรียนต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยได้ทำการติดต่อประสานงานกับครูผู้สอนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนวัดนวลนรดิศ

3.2 ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) กับนักเรียน จำนวน 20 ข้อ เวลา 20 นาที

3.3 ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา จำนวน 4 คาบ คาบละ 55 นาที

3.4 เมื่อดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา จากนั้นให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสัปดาห์ที่ 4 จำนวน 20 ข้อ หลังเรียน (post-test) โดยใช้แบบทดสอบหลังเรียนเป็นชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน

3.5 เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบทดสอบและแบบประเมินความพึงพอใจเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์ผลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์หาค่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน และสถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ วิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (IOC) วิเคราะห์หาค่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้รับจากผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนและขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน

นักเรียน	ก่อนเรียน 20 คะแนน	หลังเรียน 20 คะแนน
คนที่ 1	7	17
คนที่ 2	9	16
คนที่ 3	9	18
คนที่ 4	8	19
คนที่ 5	7	20
คนที่ 6	9	19
คนที่ 7	9	20
คนที่ 8	7	18
คะแนนเฉลี่ย	8.13	18.37
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.99	1.98

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.98 สูงกว่าคะแนนก่อนเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.99

สรุปผลและอภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ สามารถสรุปผลและอภิปรายผลได้ ดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.98 สูงกว่าคะแนนก่อนเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.99 ซึ่งกล่าวได้ว่าการ

จัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 ทำให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา สูงขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดประสบการณ์ที่จะสนับสนุนและช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ที่สำคัญการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเริ่มเรียนรู้จากปัญหาและการแก้ไขปัญหาอย่างมีทักษะกระบวนการ ส่งผลให้นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ใหม่หรือคำตอบที่น่าเชื่อถือ และสามารถสร้างองค์ความรู้รอบยอดได้ด้วยตนเอง โดยเน้นกระบวนการฝึกคิดการเชื่อมโยงผ่านกระบวนการและกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่มีวิจัยเป็นฐาน มีพื้นฐานมาจากกลุ่มทฤษฎีการเรียนรู้แบบคอนสตรัคติวิซึม (Constructivism) เน้นว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวของบุคคล คือการเรียนรู้เป็นสิ่งที่บุคคลสร้างขึ้นได้ด้วยตนเอง เกิดจากซึมซับข้อมูลหรือประสบการณ์ใหม่เข้าไปสัมพันธ์กับความรู้หรือโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิม จากการมีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนกับบุคคลอื่น ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงตรรกะและคณิตศาสตร์ระหว่างความรู้เดิมที่มีอยู่ก่อนกับประสบการณ์ที่ได้รับใหม่ ทำให้เกิดกระบวนการคิดได้ด้วยตนเอง (ทิสนา แชมมณี, 2559: 91) โดยแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึม (Constructivism) มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีทางจิตวิทยาที่สำคัญ คือ ทฤษฎีพัฒนาการทางปัญญาของเพียเจต์ (Piget) โดยเพียเจต์เชื่อว่า การที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่แรกเกิดจะมีผลทำให้ระดับสติปัญญาของบุคคลนั้นพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในด้านการเรียนรู้ของบุคคล เพียเจต์มีความเชื่อว่าการที่บุคคลมีการพัฒนาการทางสติปัญญาช้าเร็วแตกต่างกันนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบด้านประสบการณ์ (Experience) เพียเจต์กล่าวว่า การที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ทำให้เกิดการสั่งสมของประสบการณ์ในตัวบุคคลนั้น ๆ กัน (ศรัญญา ศิริวรศิลป์, 2557: 83) ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับความสามารถของแต่ละบุคคล

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของอาร์ุง จันทวานิช (2558: 8-10) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนที่ใช้การวิจัยเป็นฐานในด้านประโยชน์ต่อผู้เรียน โดยผู้เรียนได้รับการพัฒนาการเกิดทักษะการใช้การวิจัยในการแสวงหาความรู้ เรียนรู้ ทฤษฎี แนวคิด หลักการและข้อค้นพบที่มีความหมายมีความเที่ยงตรง รู้จักวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนการแก้ปัญหาหรือการพัฒนา เก็บรวบรวมข้อมูล สรุปผลนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ นอกจากนี้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการพัฒนาทักษะการคิด (Thinking Skills) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving and Resolution Skills) ทักษะการบริหารจัดการเวลา (Time Management Skills) ทักษะการสื่อสาร (Communication Skills) ทักษะประมวลผล (Computer Skills) และทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning Skills) ในด้านแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานที่ใช้ในการวิจัยนั้น เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพที่ได้ผ่านการพิจารณาปรับแก้ให้มีความถูกต้องจากคุณครูที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญในด้านวิธีการสอน ด้านเนื้อหา และด้านการวัดและประเมินผล มีผลให้แผนการจัดการเรียนรู้สามารถส่งเสริมการเรียนรู้และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธัญธัช วิภาติภูมิประเทศ (2557: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ผลของการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานที่มีต่อความรู้เรื่องวัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษาพบว่า นักศึกษามีความรู้หลังเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และสอดคล้องงานวิจัยของ ศรัญญา ศิริวรศิลป์ (2557: 82) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ และความสามารถด้านกระบวนการวิจัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ครูผู้สอนควรให้อิสระผู้เรียนในการกระบวนการแสวงหาความรู้ การวางแผน และการแก้ไขปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนมีเวลาในการศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองให้ได้มากที่สุด
2. ควรฝึกให้ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์และตระหนักถึงความรับผิดชอบต่องานและความรับผิดชอบต่อนตนเองและคอยกระตุ้นและเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้
3. ครูผู้สอนที่สนใจจะนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ควรมีการประยุกต์หรือปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้เข้ากับบริบทของรายวิชาหรือสภาพของผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนการสอนมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- ทิตินา แคมมณี. (2559). การจัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ธัญธัช วิภักภูมิประเทศ. (2557). “ผลของการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานที่มีต่อความรู้ เรื่อง วัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษา”. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://webcache.googleusercontent.com>. สืบค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2561.
- ศรัญญา ศิริวรศิลป์. (2557). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ และความสามารถด้านกระบวนการวิจัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อลิสรา ราชวัตร. (2558). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานด้วยรูปแบบ IDSPEE เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เรื่องธาตุและสารประกอบในอุตสาหกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อำรุง จันทวานิช. (2558). ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง นโยบายส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนโดยผู้เรียนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ในการเรียนการสอนโดยผู้เรียนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.